

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z odwołania K. T.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Pile
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13
lutego 2025 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Poznaniu
z dnia 7 czerwca 2023 r., sygn. akt III AUa 1167/21,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od K.T. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Oddziału w Pile kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych,
wraz z odsetkami o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c. - tytułem
zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 października 2019 r. (nr [...], znak [...])1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Pile, na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.) stwierdził, że K. T. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega:

- obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 9 stycznia 2015 r.;

- dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od 9 stycznia 2015 r.

Wyrokiem z 20 lipca 2021 r. (sygn. akt VIII U 2861/19), wydanym w sprawie K. T. przeciwko Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Pile o podleganie ubezpieczeniom społecznym, Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że K. T., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 9 stycznia 2015 r. oraz zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Pile na rzecz odwołującej 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji organu rentowego, Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z 7 czerwca 2023 r. (sygn. akt III AUa 1167/21) zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że oddalił odwołanie, zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że zasądził od odwołującej K. T. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Pile kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i zasądził od odwołującej K. T. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Pile kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu do Sądu Najwyższego wywiodła odwołująca, zaskarżając wydany judykat w całości, zarzucając:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 382 k.p.c. oraz art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c., w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy, poprzez błędne przyjęcie, że:

- ubezpieczona w momencie zakładania działalności gospodarczej miała świadomość, że stan zdrowia czyni ją niezdolną do jej prowadzenia, czyli miała świadomość istnienia przeszkód do prowadzenia tej działalności w sytuacji, gdy nie wynika to ze stanu faktycznego sprawy, ustalonego przez Sąd I instancji, gdyż w momencie założenia działalność gospodarczej ubezpieczona nie była w ciąży, ani

nie była chora, więc Sąd II instancji poczynił ustalenia w oderwaniu od zgromadzonego przez Sąd I instancji materiału dowodowego, co spowodowało, że powołał się niesłusznie na orzecznictwo Sądu Najwyższego, które nie dotyczy ubezpieczonej i stanu faktycznego jej sprawy;

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez uznanie, że:

- korzystanie z zasiłków chorobowych czy macierzyńskich wypłacanych z wysokiej podstawy stanowi argument świadczący o tym, że ubezpieczona nie prowadziła działalności, gdy tymczasem, jeżeli nawet cel rozpoczęcia działalności gospodarczej jest umotywowany tym, aby w przyszłości uzyskać świadczenia z ubezpieczenia społecznego, nie jest i nie może być uznany za sprzeczny z ustawą, w szczególności, gdy w momencie zakładania działalności gospodarczej ryzyko socjalne w przypadku ubezpieczonej nie było pewne;

- zadeklarowanie podstawy wymiaru składki w wyższej wysokości świadczy o tym, że ubezpieczona nie prowadziła działalności gospodarczej podczas gdy odwołująca zadeklarowała podstawę wymiaru składek w ustawowo przewidzianych widelkach i nikt jej nigdy nie informował, że jedyną składką jaką może opłacić jest ta najniższa, aby jej działalność następnie została zakwestionowana, a nawet zostało, co do niej przeprowadzone postępowanie wyjaśniające w 2015 r., które nie stwierdziło żadnych nieprawidłowości;

3. art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. art. 3 Prawo przedsiębiorców (dawniej art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do wadliwego uznania, że działalność ubezpieczonej nie miała charakteru zarobkowego mimo, że w okresach kiedy ubezpieczona nie przebywała na zwolnieniach, podejmowała się zleceń i wykazywała przychód, np. w 2015 r. średnio zarobiła w miesiącu, którym pracowała 926,66 zł, co jest bliskie pensji minimalnej, która wynosiła wówczas 1.286,16 zł i w sytuacji, gdy nawet uzyskiwanie straty z tytułu działalności gospodarczej w żaden sposób nie zwalnia z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, co oznacza, że fakt czasowego nieosiągania przychodu nie niweczy obowiązku podlegania ubezpieczeniu, albowiem istotą działalności gospodarczej jest to, że jest prowadzona na rachunek i

na ryzyko przedsiębiorcy, a także zmierza do osiągnięcia przychodu, co w toku niniejszego procesu zostało wykazane, gdyż ubezpieczona straciła wiele zleceń z powodu choroby, mimo, że miała już podpisane na ich realizację umowy, do których realizacji nie z winy ubezpieczonej nie doszło;

4. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 6 i art. 8 k.p.a. w zw. art. 16 § 1 k.p.a., w związku z art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), które miało miejsce poprzez nie wzięcie pod uwagę tego, że organ rentowy przeprowadził postępowanie wyjaśniające w 2015 r., w celu stwierdzenia czy ubezpieczona prowadziła działalność gospodarczą od 9 stycznia 2015 r. oraz ustalenia prawidłowości zadeklarowanych podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za luty i marzec 2015 r. i następnie zwykłym pismem z 19 maja 2015 r., zamiast merytoryczną decyzją organ rentowy stwierdził, że ubezpieczona od 9 stycznia 2015 r. prowadziła działalność gospodarczą i nie ma podstaw do kwestionowania zasadności zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, co pozbawia ubezpieczoną pewności sytuacji prawnej i zaufania do organów publicznych, które specjalnie nie wydają merytorycznych decyzji, żeby móc w przyszłości, co do tego samego okresu wydać decyzję, ale tym razem negatywną dla ubezpieczonego, zaś Sąd II instancji ignoruje celowe profiskalne działanie organu rentowego, które narusza zasady oraz wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji RP, tj. zasadę demokratycznego państwa prawa wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP, zasadę praworządności wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP, a także wzajemności świadczeń z ubezpieczeń społecznych wyrażonych w art. 67 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, w związku z art. 84 i art. 217 Konstytucji RP poprzez naruszenie zasady pewności prawa i ochrony praw nabytych, czy zasady zaufania obywatela do państwa.

Z uwagi na stawiane zarzuty, skarżąca wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz orzeczenie, co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołania ubezpieczonej od decyzji organu rentowego w całości i zmianę decyzji organu rentowego poprzez ustalenie, że ubezpieczona podlega pod obowiązkowe ubezpieczenie: emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz dobrowolne ubezpieczenie chorobowe od 9 stycznia 2015 r.;

2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów dotychczasowego postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego za postępowanie przed Sądem I i II instancji oraz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych;

3. przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. gdyż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona;

4. wstrzymanie skuteczności wyroku, do czasu zakończenia się postępowania kasacyjnego;

5. rozpoznanie niniejszej skargi kasacyjnej na rozprawie;
względnie,

6. chylenie wyroku Sądu II instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej zwrotu kosztów sądowych oraz kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca, jako pierwszą z przesłanek wskazała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do udzielenie odpowiedzi na pytanie: czy na podstawie art. 8 k.p.a. w zw. z art. 123 ustawy systemowej w zw. art. 58 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców w art. 92a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 2, 7, 67 ust. 1 i 2, art. 84 i art. 217 Konstytucji RP przy rozpoznaniu sprawy o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej Sąd powinien brać z urzędu pod uwagę, że ubezpieczony miał już przeprowadzoną kontrolę lub postępowanie wyjaśniające do okresu, który jest objęty decyzją w sytuacji, gdy po przeprowadzeniu kontroli stwierdzono brak podstaw do zakwestionowania prowadzonej działalności gospodarczej przez płatnika składek, nawet mimo celowego braku wydania, w tym przedmiocie merytorycznej decyzji, a w związku z tym uznanie, iż ten okres nie powinien być już objęty przedmiotem sporu i umorzyć postępowania w tym zakresie lub zmienić ją na korzyść ubezpieczonego?

Jako drugą z przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca wskazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona. W ocenie skarżącej

Sąd II instancji pominął materiał dowodowy zgromadzony przez Sąd I instancji i niesłusznie uznał, że ubezpieczona miała świadomość w momencie zakładania działalności gospodarczej i opłacenia wysokich składek, że stan zdrowia czyni ją niezdolną do jej prowadzenia, w sytuacji, gdy w momencie zakładania działalności gospodarczej nie była ona w ciąży ani nie leczyła się na żadną poważną czy przewlekłą chorobę. Sąd II instancji uznał, że ubezpieczona wykazywała zbyt niskie przychody, w stosunku do zadeklarowanej składki, w sytuacji, gdy niskie przychody nie stanowią przesłanki uznania, że dane firma jest prowadzona dla pozorów, zaś zadeklarowana składka jest niezależna od przychodu czy dochodu. Nie przyjęto również w orzecznictwie poglądu, aby opłacenie wysokiej składki przy rozpoczęciu działalności gospodarczej, przy niskich przychodach równało się wyłączeniu ubezpieczonej z ubezpieczeń społecznych i uznanie działalności za pozorną. Sąd II instancji całkowicie zlekceważył konstytucyjne prawo ubezpieczonej do praw nabytych, w postaci przyznania jej zasiłku po przeprowadzeniu wobec niej postępowania wyjaśniającego w 2015 r. i uznania wówczas, że działalność jest prowadzona i nie ma, co do niej żadnych zastrzeżeń, a także pominięcie tego, iż organ rentowy celowo nie wydaje w takich sytuacjach decyzji merytorycznych, aby nie zamykać sobie drogi, niby w świetle prawa, a tak naprawdę je obchodząc, do tego, aby ponownie badać te same okresy prowadzonej działalności gospodarczej i zmieniać swoje wcześniejsze ustalenia, co narusza prawo jednostki do pewności swojej sytuacji prawnej, a także zaufanie do organów publicznych.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną ubezpieczonej, organ rentowy wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej, względnie o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o jej oddalenie oraz w każdym z powyższych przypadków zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej nie kwalifikuje się do przyjęcia i merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Podkreślenia wymaga także, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyslać (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2022 r., I USK 434/21, Legalis nr 2740849).

Przechodząc do pierwszej ze wskazanych przez skarżącą podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przypomnieć należy, że zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało ono sformułowane i wskazanie

argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126 i z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). Biorąc pod uwagę uwagi przywołane wyżej Sąd Najwyższy stwierdził, że skarżąca nie sprostала zadaniu określönemu przez ustawodawcę, a zagadnienie, które zostało przez nią opisane w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie może zostać uznane za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Odnosząc się do powyższej kwestii trzeba uwzględnić specyfikę wyznaczającą sposób wyrokowania przez sąd ubezpieczeń społecznych. Oddala on odwołanie, jeśli nie ma podstaw do jego uwzględnienia (art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.) albo zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka, co do istoty sprawy (art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.). Wzorzec ten nie daje podstawy do twierdzenia, że w omawianym postępowaniu odrębnym rozstrzygnięcie sądu nie koresponduje z zakresem wskazanym w decyzji administracyjnej. Wynika to z tego, że zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477¹⁴ § 2 i art. 477^{14a} k.p.c.) w granicach jej treści i przedmiotu (tak, wyroki Sądu Najwyższego: z 23 kwietnia 2010 r., II UK 309/09, LEX nr 604210; z 8 października 2015 r., I UK 452/14, LEX nr 1816588; z 17 marca 2016 r., III UK 83/15, LEX nr 2026236 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 lutego 2012 r., II UK 275/11, LEX nr 1215286; z 2 marca 2011 r., II UZ 1/11, LEX nr 844747; z 18 lutego 2010 r., III UK 75/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 215; z 3 lutego 2010 r., II UK 314/09, LEX nr 604214).

O ile nie ma wątpliwości, że treść decyzji administracyjnej dookreśla sferę, do której ma odnosić się wyrok sądu, o tyle nie jest jasne jaką rolę odgrywa odwołanie. W wielu judykatach można znaleźć zapatrywanie, że przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja oraz wniesione od niej odwołanie

(uchwała Sądu Najwyższego z 14 marca 2014 r., I UZP 4/13, LEX nr 1469177; wyroki Sądu Najwyższego: z 7 maja 2013 r., I UK 12/13, LEX nr 1331260; z 23 kwietnia 2010 r., II UK 309/09, LEX nr 604210; z 18 lutego 2010 r., III UK 75/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 215 czy postanowienie Sądu Najwyższego z 2 lutego 2012 r., II UK 275/11, LEX nr 1215286). W innych orzeczeniach doprecyzowano, że przedmiot sporu w sprawach ubezpieczeniowych determinuje w pierwszej kolejności przedmiot decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim rzędzie zakres odwołania od tej decyzji, ponieważ rozpoznając odwołanie od decyzji organu rentowego, sąd ubezpieczeń społecznych rozstrzyga o zasadności odwołania w granicach wyznaczonych, z jednej strony, zakresem samego odwołania, a z drugiej przez przedmiot decyzji (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 1 września 2010 r., III UK 15/10, LEX nr 667499; z 9 września 2010 r., II UK 84/10, LEX nr 661518; z 6 września 2000 r., II UKN 685/99, OSNAPIUS 2002 nr 5, poz. 121 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPIUS 2000 nr 15, poz. 601 i z 13 października 2009 r., II UK 234/08, LEX nr 553692; z 2 marca 2011 r., II UZ 1/11, LEX nr 844747; z 18 lutego 2010 r., III UK 75/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 215; z 3 lutego 2010 r., II UK 314/09, LEX nr 604214).

Przeprowadzony wywód oznacza, że w judykaturze powszechnie przyjmuje się, że to treść decyzji wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania sądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPIUS 2000 nr 15, poz. 601; z 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, LEX nr 583831; z 2 marca 2011 r., II UZ 1/11, LEX nr 844747; z 10 marca 2011 r., III UZ 1/11, LEX nr 846597; z 5 sierpnia 2011 r., III UZ 17/11, LEX nr 1422061; z 26 stycznia 2012 r., I UK 310/11, LEX nr 1215418 oraz z 22 lutego 2012 r., II UK 275/11, LEX nr 1215286; wyroki Sądu Najwyższego: z 6 września 2000 r., II UKN 685/99, OSNAPIUS 2002 nr 5, poz. 121; z 23 kwietnia 2010 r., II UK 309/09, LEX nr 604210; z 7 kwietnia 2011 r., I UK 357/10, LEX nr 863946 oraz z 26 maja 2011 r., II UK 360/10, LEX nr 901610).

Zatem, wbrew twierdzeniom skarżącej, sąd ubezpieczeń społecznych ocenia zasadność wydanej przez organ rentowy decyzji, biorąc pod uwagę zakres wniesionego odwołania przez uprawnioną stronę. Procedura kontrolna, która

została zakończona przez organ rentowy wydaniem przedmiotowej decyzji, została przeanalizowana i oceniona przez Sądy *meriti*. Poza tym nie można pomijać ograniczenia z art. 398³ § 3 k.p.c., w myśl którego podstawy skargi kasacyjnej nie mogą stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

W postępowaniu kasacyjnym zachodzi też związanie ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a podnoszone przez skarżącą w tym zakresie argumenty stanowią jedynie polemikę z oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., uchyla się spod kontroli kasacyjnej. W konsekwencji omawiana obecnie przyczyna nie mogła skutecznie przemawiać za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jako drugą z przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania strona skarżąca wskazała jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga jednak wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd II instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnosząca skargę powinna więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (post. Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). Do przyjęcia sprawy do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd II instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa jest bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącą okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18, LEX nr 2680272). Wymaga podkreślenia, że połączenie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy dotyczą one odmiennych podstaw kasacyjnych. Dana kwestia nie może bowiem stanowić istotnego zagadnienia prawnego i jednocześnie nie pozostawiać żadnych wątpliwości, co do jej prawidłowego rozstrzygnięcia (tak postanowienia Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 r., III UK 60/11, LEX nr 1163964).

Argumentacja zawarta we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie świadczy jednak o niewątpliwej wadliwości stanowiska zajętego w zaskarżonym wyroku, a samo reprezentowanie przez stronę skarżącą poglądu odmiennego od zapatrywań leżących u podstaw rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w Poznaniu nie może być uznane za równoznaczne z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej we wskazanym wyżej rozumieniu.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935 ze zm.).

[SOP]

[a.ł.]